

คำแนะนำการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม หรือพิธีการทางสังคมตามประเพณีนิยม หรือพิธีทางศาสนา
ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

สืบเนื่องจากรัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยได้ออกข้อกำหนดที่ออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๑) เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ ข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ ๒) เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓ ข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ ๓) เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓ ข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ ๔) เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓ ข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ ๕) เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ ๖) เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ และข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ ๗) เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ รวมถึงประกาศ คำสั่งต่าง ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดมาตรการ ข้อพึงปฏิบัติและคำแนะนำสำหรับหน่วยงาน ผู้ประกอบการ และประชาชน ในกรณีนี้ นายกรัฐมนตรีได้ขอความร่วมมือทุกภาคส่วนร่วมบูรณาการความร่วมมือและปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรการและคำแนะนำต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งผลกระทบในด้านเศรษฐกิจและสังคม

จังหวัดอุทัยธานีเห็นว่า การจัดกิจกรรมหรือพิธีการทางสังคมตามประเพณีนิยม หรือพิธีทางศาสนา เป็นกิจกรรมที่มีการรวมตัวของคนหมู่มาก อาจเกิดความเสี่ยงของการแพร่ระบาดในโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคดังกล่าว จึงกำหนดข้อแนะนำ ในการปฏิบัติสำหรับหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน หรือบุคลากรทางศาสนาที่มีความประสงค์ จัดกิจกรรม หรือพิธีการทางสังคมตามประเพณีนิยม หรือพิธีทางศาสนา ดังนี้

๑. คำแนะนำการปฏิบัติกรณีกิจกรรมหรือพิธีการทางสังคมตามประเพณีนิยม

๑.๑ กรณีการจัดกิจกรรมหรือพิธีการทางสังคมตามประเพณีนิยม อาทิ พิธีมงคลสมรส พิธี เช่นไหว้บรรพบุรุษ พิธีบำเพ็ญกุศล พิธีศพ หรือกิจกรรมภายในครอบครัว ตลอดจนกิจกรรมหรืองานพิธีที่ทางราชการจัดขึ้นหรือเป็นไปตามกำหนดการของทางราชการ ยังคงจัดได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องปฏิบัติตาม มาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนด ดังนี้

มาตรการป้องกันโรค เพื่อใช้ปฏิบัติเป็นการทั่วไป หรือใช้ในกรณีผ่อนผันหรือยกเว้นการปฏิบัติตาม ข้อกำหนดนี้ ดังนี้

(๑) ให้ทำความสะอาดโดยการเช็ดทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสของสถานที่ที่เกี่ยวข้องก่อนการจัดกิจกรรม และให้กำจัดขยะมูลฝอยทุกวัน

(๒) ให้เจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ ผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมกิจกรรม ลูกจ้าง ผู้ใช้บริการสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า

(๓) ให้บุคคลตามข้อ (๒) ล้างมือด้วยสบู่ แอลกอฮอล์ เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรค

(๔) ให้บุคคลตามข้อ (๒) เว้นระยะนั่งหรือยืนห่างกันอย่างน้อยหนึ่งเมตรเพื่อป้องกันการติดต่อสัมผัส หรือแพร่เชื้อโรคทางฝอยละอองน้ำลาย

/(๕) ให้ควบคุม.....

(๕) ให้ความสำคัญจำนวนผู้ร่วมกิจกรรมมิให้อัด หรือลดเวลาในการทำกิจกรรมให้สั้นลงเท่าที่จำเป็น โดยถือหลักการหลีกเลี่ยงการติดต่อสัมผัสระหว่างกัน

๑.๒ ห้ามผู้ใดจัดให้มีกิจกรรมซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมากในลักษณะมีผู้ประชุมกัน หรือมีโอกาสติดต่อสัมผัสกันได้ง่าย เช่น การประชุม สัมมนา การแจกจ่ายอาหารหรือสิ่งของ การจัดเลี้ยง เว้นแต่เป็นการจัดโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่และต้องเว้นระยะห่างทางสังคมระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อยหนึ่งเมตร สถานที่ทำกิจกรรมต้องโล่งแจ้งหรือไม่แออัด ใช้ระยะเวลาทำกิจกรรมไม่นาน และมีมาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งมีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. คำแนะนำการปฏิบัติกรณีสถานประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพิธีทางศาสนา

การปฏิบัติศาสนกิจหรือศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนาหรือตามประเพณีนิยม ณ ศาสนสถานใด ให้เป็นไปตามดุลยพินิจและอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ปกครองดูแลศาสนสถานนั้น ในกรณีมีมาตรการหรือคำแนะนำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือของทางราชการเกี่ยวกับการป้องกันโรคให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามมาตรการหรือคำแนะนำดังกล่าว

๒.๑ ศาสนาพุทธ

ตามมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ พิเศษ ๒/๒๕๖๓ ให้วัดทุกวัดทั่วราชอาณาจักรและวัดไทย ในต่างประเทศ จัดกิจกรรมที่ประชาชนมารวมกลุ่มกันทุกประเภท ยกเว้น การปฏิบัติกิจของสงฆ์ โดยให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๑) ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ และแนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการจัดการภาวะระบาดของโรคโควิด-๑๙ ของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด ตั้งแต่วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓ เป็นต้นไป จนกว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคจะเข้าสู่ภาวะปกติ

๒.๒ ศาสนาคริสต์

๒.๒.๑ คริสตจักรเซเวนธ์เดย์แอ็ดเวนติสแห่งประเทศไทย ขอให้ทุกคริสตจักรภายใต้มูลนิธิคริสตจักรเซเวนธ์เดย์แอ็ดเวนติสแห่งประเทศไทย ถือปฏิบัติดังนี้

ก. หากคริสตจักรใดประสงค์จะจัดการนมัสการ (การปฏิบัติศาสนกิจตามประเพณี = เปิดโบสถ์นมัสการทุกวันเสาร์) ก็ขอให้ปฏิบัติศาสนกิจด้วยความเคร่งครัดและให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โควิด-๑๙ ดังต่อไปนี้

๑) ให้มีการจัดเตรียมอุปกรณ์วัดอุณหภูมิ แอลกอฮอล์เจลล้างมือ หรือสบู่ล้างมือ และเตรียมที่นั่งเว้นระยะห่าง ๑.๕ - ๒ เมตร ในสถานที่โล่งมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก

๒) ให้มีการวัดอุณหภูมิและล้างมือด้วยเจลหรือแอลกอฮอล์ ก่อนเข้าร่วมนมัสการในคริสตจักร (ศาสนสถาน)

/๓. ให้ทุกคน...

- ๓) ให้ทุกคน สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งในการเข้าร่วมนมัสการ
- ๔) ให้มีการลงทะเบียนผู้เข้าร่วมนมัสการทุกคน
- ๕) ให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๕ ขวบ และผู้สูงอายุตั้งแต่ ๖๐ ปี ขึ้นไป นมัสการอยู่ที่บ้าน (ไม่ควรเข้าร่วมนมัสการ)
- ๖) ห้ามมิให้ผู้ที่มีประวัติเดินทางไปในพื้นที่เสี่ยงเข้าร่วมนมัสการ เว้นแต่ได้กักตัวมาแล้ว ๑๔ วัน
- ๗) ให้ขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่รัฐ (อสม. หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข) ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องสำหรับแนวทางในการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคระบาด
- ๘) ให้ศาสนาจารย์ คิษยาภิบาล และผู้นำคริสตจักรทุกท่านได้ถือปฏิบัติตามประกาศ แถลงการณ์ คำสั่ง และข้อกำหนด โดยเคร่งครัด และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐ เพื่อให้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) กลับคืนสู่ภาวะปกติโดยเร็ว
- ๙) ให้ศาสนาจารย์ และคิษยาภิบาล ประจำที่คริสตจักร ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ หากมีธุระจำเป็นต้องออกไปนอกพื้นที่ ให้ทำเรื่องขออนุญาตจากเลขาธิการและได้รับอนุญาตก่อนออกนอกพื้นที่
- ๑๐) งดรับประทานอาหารกลางวันที่ไม่ปลอดภัย

ข. หากคริสตจักรใดไม่พร้อมและไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว ก็ขอให้จัดการนมัสการออนไลน์ดังที่ได้ปฏิบัติมาก่อนนี้ และขอให้งดจัดกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมทางศาสนาที่มีการรวมกลุ่มกัน เช่น การประชุม การเลี้ยงมงคลสมรส และพิธีอื่น ๆ ที่มีคนจำนวนมาก

๒.๒.๒ กรรมการประสานงานคริสตจักรโปรเตสแตนต์แห่งประเทศไทย

หากคริสตจักรประสงค์จะจัดการนมัสการ(การปฏิบัติศาสนกิจตามประเพณี) ก็ขอให้ปฏิบัติศาสนกิจด้วยความเคร่งครัดและให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ดังต่อไปนี้

- ๑) ให้มีการจัดเตรียมอุปกรณ์วัดอุณหภูมิ แอลกอฮอล์ เจลล้างมือ หรือสบู่ล้างมือ และเตรียมที่นั่งเว้นระยะห่าง ๑ เมตรครึ่ง - ๒ เมตร ในสถานที่ที่พร้อม และมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก
- ๒) ให้มีการวัดอุณหภูมิ และล้างมือ ก่อนเข้าร่วมนมัสการในคริสตจักร (ศาสนสถาน)
- ๓) ให้ทุกคน สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งในการร่วมนมัสการ
- ๔) ให้จัดที่นั่งเว้นระยะห่าง ระหว่างบุคคลตามที่กำหนด และมีการลงทะเบียนผู้เข้าร่วมด้วย
- ๕) ให้ขอคำปรึกษา เจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ ที่เกี่ยวข้องสำหรับแนวทางในการปฏิบัติตามมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันโรคฯ

/อนึ่ง.....

อนึ่ง หากคริสตจักรยังไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว ก็ขอให้ยังคงจัดการนมัสการผ่านสื่อออนไลน์ ดังที่ได้ปฏิบัติมาก่อนหน้านี้ (สำหรับผู้สูงอายุและเด็กเล็กควรปฏิบัติตามศาสนกิจที่บ้าน) และยังคงขอให้งดกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมทางศาสนาที่มีการรวมกลุ่มเช่น งานเลี้ยง หรือ การประชุมอื่น ๆ ที่มีคนจำนวนมาก

๒.๓ ศาสนาอิสลาม

ตามประกาศพาราฆมนตรี เรื่อง มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ว่าด้วยการผ่อนปรนให้ปฏิบัติศาสนกิจละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) และแนวทางปฏิบัติ (ฉบับที่ ๕/๒๕๖๓) ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓

๒.๓.๑ มาตรการดำเนินการ

ให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดใช้ดุลยพินิจร่วมกับคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด โดยขอคำปรึกษาจากผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธานกรรมการโรคติดต่อจังหวัด และผู้กำกับการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินจังหวัด ในการปฏิบัติศาสนกิจละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) เพื่อให้เป็นไปตามประกาศพาราฆมนตรี เรื่อง มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ว่าด้วยการผ่อนปรนให้ปฏิบัติศาสนกิจละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) และแนวทางปฏิบัติ (ฉบับที่ ๕/๒๕๖๓) ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓

๒.๓.๒ แนวทางการปฏิบัติศาสนกิจละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์)

๒.๓.๒.๑ สำหรับมัสยิด

- ๑) ให้กรรมการอิสลามประจำมัสยิด หรือหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่มาตรวจวัดอุณหภูมิก่อนเข้ามัสยิด
- ๒) ให้จัดวางเจลล้างมือแอลกอฮอล์ไว้บริเวณประตูทางเข้ามัสยิด
- ๓) งดใช้น้ำบ่อ (กอละาะห์) หรืออ่างใหญ่ร่วมกัน
- ๔) ให้ทำความสะอาดพื้นมัสยิดก่อนและหลังการละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) ทุกครั้ง และไม่เปิดเครื่องปรับอากาศ โดยให้เปิดหน้าต่างมัสยิด ผ้าม่าน เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก
- ๕) ให้จัดทำเครื่องหมายจุดละหมาดที่สามารถระบุตำแหน่งได้ โดยให้เว้นระยะห่างระหว่างแต่ละจุด ๑.๕๐ – ๒ เมตร
- ๖) ให้ควบคุมทางเข้าออกมัสยิด และจัดระเบียบระยะห่างขณะเดินเข้าและเดินออกจากมัสยิดหลังเสร็จสิ้นการละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์)

๒.๓.๒.๒ สำหรับผู้เข้าร่วมปฏิบัติศาสนกิจละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์)

- ๑) ให้อาบน้ำละหมาดจากที่บ้าน
- ๒) ให้ใช้ผ้าปูละหมาด (ผ้าชะญาดะห์) ส่วนตัว โดยนำมาจากบ้าน
- ๓) ให้ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ที่มีสียึดจัดเตรียมไว้
- ๔) ให้สวมหน้ากากอนามัยตลอดระยะเวลาของการปฏิบัติศาสนกิจ
- ๕) งตการสลามด้วยการสัมผัสมือ การสวมกอด และการสัมผัสแก้ม โดยให้ยกมือพร้อมกล่าวสลามเท่านั้น
- ๖) เด็กและสตรีให้งดการร่วมละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) ที่มีสียึด
- ๗) หากมีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก แม้จะมีอาการไม่มาก ให้งดการไปร่วมละหมาดวันศุกร์ที่มีสียึด

๒.๓.๒.๓ การปฏิบัติศาสนกิจละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์)

- ๑) ให้เว้นระยะห่างระหว่างแถวและในแถว ๑.๕๐ - ๒ เมตร และให้ยืนตามจุดที่มีสียึดได้จัดทำเครื่องหมายไว้
- ๒) ให้กระชับเวลาในการละหมาดวันศุกร์ (ญุมอะห์) นับตั้งแต่อะซาน คุดบะห์ และละหมาด ไม่เกิน ๒๐ นาที

ทั้งนี้ ยังคงให้งดการจัดกิจกรรมทางศาสนาและกิจกรรมอื่นที่มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มทุกประเภทตลอดจนการเลี้ยงละศีลอด ซึ่งการกำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเป็นไปตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม โดยมีเจตนารมณ์ตั้งมั่นในการรักษาความปลอดภัยต่อชีวิตมนุษย์และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายกับสังคมทุกภาคส่วน

อนึ่ง มาตรการดังกล่าวข้างต้นให้ถือปฏิบัติจนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติหรือจะมีการประกาศเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น